

Jeśli wierzyciel wniesie o umorzenie egzekucji nie dostanie kosztów zastępstwa Krzysztof Rubas, aplikant radcowski w Kancelarii prawnej MAJCHRZAK BRANDT I WSPÓLNICY

Po złożeniu wniosku o wszczęcie egzekucji, wierzyciel reprezentowany przez fachowego pełnomocnika uzyskuje postanowienie komornika o przyznaniu mu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu egzekucyjnym. Takie postanowienie, po uprawomocnieniu się podlega wykonaniu bez potrzeby zaopatrywania go w klauzulę wykonalności. Co jednak w przypadku umorzenia egzekucji na wniosek wierzyciela? Czy w oparciu o uprzednio wydane postanowienie można egzekwować przyznane wierzycielowi koszty zastępstwa prawnego?

Przedstawione zagadnienie okazało się dość zawiłe i ani dotychczasowe orzecznictwo sądowe ani piśmiennictwo nie dawało jednoznacznej odpowiedzi na postawione pytania. Sprawą ostatecznie zajął się Sąd Najwyższy, któremu zagadnienie prawne przedstawił Sąd Okręgowy w Szczecinie.

Kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy miał przepis art. 826 k.p.c., który w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego przewiduje uchylenie wszelkich dokonanych czynności egzekucyjnych lecz jednocześnie nie pozbawia wierzyciela możliwości wszczęcia ponownej egzekucji. Uznanie postanowienia komornika o przyznaniu kosztów zastępstwa prawnego w egzekucji za czynność egzekucyjną musiałoby zatem prowadzić do wniosku, że postanowienie komornika zostaje uchylone.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 października 2004 roku w sprawie o sygn. akt: II CK 90/04 wskazał jednak, iż „zasada, iż po umorzeniu egzekucji, wcześniej dokonane czynności egzekucyjne, tracą swoją moc prawną, doznaje pewnych ograniczeń”. Jak wskazał wówczas: „jeśli umorzenie (egzekucji – przyp. autora) następuje przykładowo na wniosek wierzyciela, to wcześniej dokonane czynności egzekucyjne zachowują, co do zasady swoją ważność”.

Przyjmując argumentację SN należałoby dojść do wniosku, że umorzenie egzekucji na wniosek wierzyciela nie pozbawia go możliwości egzekucji kosztów zastępstwa przyznanych mu w toku tej egzekucji. Tym samym, chcąc

ponownie egzekwować roszczenie objęte postępowaniem, które zostało umorzone (czego nie zabrania art. 826 k.p.c.) wierzyciel mógłby rozszerzyć egzekucję o przyznane mu uprzednio koszty zastępstwa oraz żądać przyznania kolejnych kosztów. Mając z kolei na uwadze obecnie obowiązującą treść art. 770¹ k.p.c. komornik, któremu zlecono prowadzenie egzekucji nie mógłby badać zasadności przedłożonego przez wierzyciela prawomocnego postanowienia komornika o przyznaniu kosztów zastępstwa prawnego w egzekucji. Takie koszty mogłyby być zatem egzekwowane w kolejnym postępowaniu egzekucyjnym. Co więcej, taka wykładnia w dalszej kolejności pozwalałaby na przyjęcie, że prawomocne postanowienie komornika o przyznaniu kosztów zastępstwa może stanowić podstawę egzekucji zupełnie odrębnej i niezależnej od egzekucji na podstawie tytułu wykonawczego, w której przedmiotowe postanowienie o przyznaniu kosztów zostało wydane. To z kolei, w przypadku uznania takich kosztów za odrębną wierzytelność, mogłoby stanowić podstawę do przyznania kolejnych kosztów zastępstwa prawnego.

Słusznie rodzi to jednak wątpliwości sądu pytającego o celowość egzekucji tak przyznanych i ustalonych kosztów. Zgodnie bowiem z generalną zasadą postępowania egzekucyjnego, dłużnik odpowiada względem wierzyciela tylko za koszty egzekucji celowej. Wszczywanie kolejnego postępowania mogłoby zatem w takim przypadku istotnie skutkować uznaniem, że mamy do czynienia z egzekucją niecelową. Należy jednak wskazać, iż nawet jeśli taka egzekucja byłaby niecelowa, to do takiego stwierdzenia nie będzie uprawniony komornik, jako związany

przedłożonym prawomocnym postanowieniem innego komornika o przyznaniu wierzycielowi kosztów zastępstwa.

Przedstawione wątpliwości uwypuklają lukę w prawie, która mogła być wykorzystywana przez wierzycieli dla mnożenia kolejnych postępowań egzekucyjnych w oparciu o ten sam tytuł i tym samym mnożeniu postanowień o przyznaniu im kosztów zastępstwa prawnego.

Nie trudno się zatem dziwić, że takiej wykładni przepisów, wspartej dodatkowo orzeczeniem SN z 15 października 2004 w sprawie II CK 90/04 nie zaaprobował SN w składzie podejmującym uchwałę, rozstrzygającą zagadnienie prawne. 8 marca 2013 roku, SN stwierdził bowiem, że „*umorzenie postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela powoduje uchylenie wydanego w jego toku postanowienia o przyznaniu wierzycielowi od dłużnika kosztów zastępstwa prawnego (art. 826 k.p.c.)*”. Tym samym, wierzyciel podejmując decyzję o zaniechaniu dalszego prowadzenia egzekucji pozbawia się kosztów zastępstwa prawnego, przyznanych w tym postępowaniu i wobec uchylenia postanowienia o ich przyznaniu, nie ma podstawy do ich egzekucji – niezależnie czy chciałby je egzekwować łącznie z roszczeniem objętym pierwotnym postępowaniem czy też osobno, w drodze odrębnego postępowania egzekucyjnego.

Jednocześnie, Sąd Najwyższy w uchwale z 8 marca 2013 roku przesądził, iż komornik, któremu złożono tytuł w postaci prawomocnego postanowienia komornika w przedmiocie kosztów nie ma możliwości badania jego zasadności.

(sygn. akt: III CZP 1/13)

W celu uzyskania dalszych informacji prosimy o kontakt:
Krzysztof Rubas: tel. +48 61 27 87 000;
k.rubas@mbwnet.pl

ORZECZNICTWO I ZMIANY W PRAWIE

Z WOKANDY

Współwłaściciel ma podstawę do żądania wynagrodzenia za nieuprawnione korzystanie z rzeczy

W dniu 19 marca 2013 roku Sąd Najwyższy w składzie 7 sędziów podjął uchwałę dotyczącą kwestii wynagrodzenia należnego współwłaścicielowi rzeczy w sytuacji, gdy z rzeczy tej w sposób nieuprawniony korzystają pozostali współwłaściciele. Uchwała zapadła na wniosek Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego i dotyczyć miała wszystkich przypadków korzystania z rzeczy wspólnej sprzecznych z art. 206 Kodeksu cywilnego. Dotychczas niejednolicie w orzecnictwie rozstrzygano

zarówno o samej możliwości domagania się wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy, jak i o podstawie prawnej, w oparciu o którą współwłaściciel mógłby dochodzić swoich praw.

W wydanej uchwale Sąd Najwyższy przesądził, że współwłaściciel może domagać się wynagrodzenia od pozostałych współwłaścicieli korzystających z rzeczy wspólnej w sposób wyłączający jego współposiadanie. W ocenie Sądu Najwyższego podstawę prawną roszczenia współwłaściciela stanowi w takim przypadku art. 224 § 2 lub art. 225 Kodeksu cywilnego. (sygn. akt: III CZP 88/12)

źródło: <http://www.sn.pl>

Sąd zbada przewlekłość całego postępowania

W uchwale z dnia 28 marca 2013 roku Sąd Najwyższy w składzie 7 sędziów rozstrzygnął kwestię zakresu badania przewlekłości postępowania sądowego w przypadku wniesienia skargi na przewlekłość. Badaniu temu podlega całe postępowanie sądowe. W postępowaniu ze skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki ocenie pod kątem przewlekłości podlegają zarzuty skarżącego odnoszące się do przebiegu postępowania, od jego wszczęcia do prawomocnego zakończenia, niezależnie od tego, na jakim etapie tego postępowania skarga została wniesiona (art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki; Dz. U. Nr 179, poz. 1843 ze zm.) - orzekł Sąd Najwyższy. Do tej pory w orzecznictwie przyjmowano różne stanowiska. Część sądów wykluczała dopuszczalność badania skargi na przewlekłość, gdy w sprawie zapadło już choćby nieprawomocne orzeczenie. Uchwała Sądu Najwyższego podjęta w powiększonym składzie, powinna ostatecznie doprecyzować sporną kwestię i pozwolić na weryfikację prawa strony do rozpoznania jej sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki nawet po wydaniu nieprawomocnego orzeczenia w sprawie. (sygn. akt: III SPZP 1/13)

źródło: <http://www.sn.pl>

Członek zarządu nie może występować w procesie w podwójnej roli

W dniu 10 kwietnia 2013 r. Sąd Najwyższy podjął uchwałę, w której przyjął, iż członek zarządu spółki akcyjnej odwołujący się od decyzji stwierdzającej jego odpowiedzialność za zaległości składkowe nie może reprezentować tej spółki występującej w sprawie w charakterze zainteresowanej (art. 379 § 1 k.s.h.). Tym samym, SN przyjął, iż członek zarządu nie może występować w procesie w podwójnej roli. Mimo, iż w analizowanej sprawie zasadniczo brak sporu pomiędzy spółką a członkiem zarządu, to w ocenie SN może się

jednak zdarzyć, że interesy członka zarządu i samej spółki będą rozbieżne. Spółka w takim przypadku powinna być reprezentowana przez pełnomocnika ustanowionego przez walne zgromadzenie akcjonariuszy. (sygn. akt: II UZP 1/13).

źródło: <http://www.sn.pl>

ZMIANY W PRAWIE

Prawo gospodarcze – 40 euro za opóźnienie w płatności

W dniu 28 kwietnia 2013 r. weszła w życie ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz.U.2013.60.403). Zgodnie z przepisami zawartymi w przedmiotowej ustawie termin zapłaty w transakcjach handlowych nie powinien przekraczać 60 dni kalendarzowych. Strony będą mogły między sobą uzgodnić termin dłuższy jedynie w przypadku, gdy będzie to obiektywnie uzasadnione, na przykład ze względu na właściwość towaru lub usługi, a także nie będzie się to sprzeciwiało społeczno-gospodarczemu celowi umowy i zasadom współżycia społecznego. Jeśli warunki te nie zostaną spełnione, uzgodnienie terminu dłuższego niż 60 dni będzie uważane za opóźnienie w zapłacie. Przepisy szczególnie regulują relacje między podmiotami publicznymi a przedsiębiorcami. Zgodnie z nimi, w przypadkach, w których organ publiczny występuje w charakterze dłużnika termin zapłaty nie może być dłuższy niż 30 dni od dnia otrzymania faktury lub rachunku, przekroczenie tego terminu będzie możliwe jedynie wtedy, gdy znajdzie to uzasadnienie we właściwości lub szczególnych elementach danej umowy. Ustawą zmieniane są też przepisy Kodeksu postępowania cywilnego – stanowią one, że w sytuacji spóźnienia z zapłatą ze strony przedsiębiorcy to wydany przeciwko niemu nakaz zapłaty obejmie także koszty odzyskiwania należności. W założeniu takie rozwiązanie ma łagodzić skutki zwłoki dłużnika, która zazwyczaj wiąże się z dodatkowymi kosztami dla wierzyciela. Zgodnie z nowymi przepisami, od dnia nabycia przez wierzyciela uprawnienia do odsetek za opóźnienie przysługiwać mu będzie bez wezwania równowartość kwoty 40 euro, bądź też, w sytuacji, gdy koszty odzyskiwania należności z tytułu transakcji handlowej przekroczą wspomnianą kwotę – wierzyciel będzie mógł domagać się zwrotu wszystkich tych kosztów. Wierzyciel będzie mógł dochodzić swoich roszczeń w postępowaniu nakazowym – potrzebne będą jedynie dokumenty potwierdzające poniesienie tych kosztów.

Postępowanie karne – zawiadamiający o przestępstwie będzie mógł składać zażalenie

W dniu 22 kwietnia 2013 r. ogłoszono ustawę z dnia 22 marca 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego (Dz.U.2013.76.480) Nowela zmienia przepis dotyczący składania zażaleń na postanowienie o odmowie

wszczęcia śledztwa oraz postanowienie o jego umorzeniu. Prawo zaskarżenia postanowienia o odmowie wszczęcia śledztwa otrzyma także zawiadamiający o przestępstwie, o ile czynem tym zostały naruszone - choćby pośrednio - jego prawa. Obecnie takie zażalenie może złożyć tylko osoba bezpośrednio pokrzywdzona oraz instytucja, która zawiadomiła o przestępstwie. Poza tym, uprawnienie do złożenia zażalenia na postanowienie o umorzeniu śledztwa zostało rozszerzone na zawiadamiającego o przestępstwie, jeśli naruszyło ono choćby pośrednio jego prawa. Dotyczy to także instytucji zawiadamiającej o przestępstwie. Obecnie, zażalenie na umorzenie śledztwa przysługuje tylko pokrzywdzonemu oraz podejrzanemu. Osoba, która zawiadomiła o przestępstwie, będzie miała prawo do złożenia zażalenia na postanowienie o umorzeniu śledztwa tylko przy niektórych przestępstwach. Będą to m.in. łapownictwo, przekroczenie uprawnień przez funkcjonariusza publicznego, fałszywe zeznania, bezprawny wpływ na świadków, biegłych, tłumaczy i innych uczestników postępowania, przestępstwa przeciwko wiarygodności dokumentów (m.in. ich podrabianie i handel nimi) i przestępstwa przeciwko mieniu. Akt wejdzie w życie w dniu 23 lipca 2013 roku.

Grunty rolne i leśne – zgoda ministra na odrolnienie niezależnie od powierzchni gruntu

Dnia 25 kwietnia 2013 r. ogłoszono ustawę z dnia 8 marca 2013 r. o zmianie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Nowelizacja wprowadza m.in. zasadę, że przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne wszystkich gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I - III (a więc niezależnie od powierzchni tych gruntów) wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi. Jednocześnie przesądzono, iż stroną postępowań w sprawie o wyrażenie zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych lub leśnych, o których mowa w art. 7 ust. 2 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych jest wójt (burmistrz, prezydent miasta), a tym samym stroną takiego postępowania nie może być właściciel lub użytkownik wieczysty nieruchomości. Uchwalona ustawa wprowadza istotną zmianę zakładającą, że wymóg uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi na przeznaczenie gruntów rolnych klas I-III na cele nierolnicze będzie obecnie dotyczyć wszystkich tak określonych gruntów, a nie tylko gruntów o powierzchni powyżej 0,5 ha, tak jak to było określone dotychczas. Ustawa wejdzie w życie 25 maja 2013 r.

Prawo transportowe – ewidencja czasu pracy także dla samozatrudnionych kierowców

24 kwietnia 2013 r. Prezydent podpisał ustawę z dnia 5 kwietnia 2013 r. o zmianie ustawy o transporcie drogowym oraz ustawy o czasie pracy kierowców. Istotą nowelizacji ustawy o transporcie drogowym jest

określenie nowych zasad wykonywania przewozów drogowych, w tym zasad dostępu do zawodu przewoźnika drogowego oraz do rynku krajowego i międzynarodowego transportu drogowego. Z kolei, w ustawie o czasie pracy kierowców, wprowadzono zasadę polegającą na objęciu kierowców niepozostających w stosunku pracy czyli tzw. samozatrudnionych koniecznością ewidencji czasu pracy. Średni tygodniowy czas pracy takich kierowców nie będzie mógł przekroczyć 48 godzin, a maksymalny tygodniowy czas pracy będzie mógł być przedłużony do 60 godzin, jeżeli w ciągu 4 miesięcy nie zostanie przekroczona średnia 48 godzin na tydzień.

W MAJU 2013 r. WCHODZĄ W ŻYCIE:

- Rozporządzenie Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 23 kwietnia 2013 r. w sprawie opłat konsularnych (Dz.U.2013.82.522),
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 9 kwietnia 2013 r. w sprawie określenia krajów i terytoriów stosujących szkodliwą konkurencję podatkową w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych (Dz.U.2013.77.494),
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 9 kwietnia 2013 r. w sprawie określenia krajów i terytoriów stosujących szkodliwą konkurencję podatkową w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych (Dz.U.2013.77.493),
- Ustawa) Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 30 kwietnia 2013 r. zmieniające rozporządzenie w

sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów (Dz.U.2013.88.551),

- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 6 maja 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie prowadzenia ewidencji przychodów i wykazu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych (Dz.U.2013.88.550),
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 kwietnia 2013 r. w sprawie minimalnej wysokości sumy gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej wymaganej w związku z działalnością wykonywaną przez organizatorów turystyki i pośredników turystycznych (Dz.U.2013.81.511),
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 22 kwietnia 2013 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia na rzecz klientów w związku z działalnością wykonywaną przez organizatorów turystyki i pośredników turystycznych (Dz.U.2013.81.510),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów (Dz.U.2013.83.523),
- Ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o zmianie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U.2013.79.503)*
*przedstawione zestawienie obejmuje wybrane akty prawne, których termin wejścia w życie przypada w maju 2013 roku.

W celu uzyskania dalszych informacji prosimy o kontakt:
Krzysztof Rubas: tel. +48 61 27 87 000;
k.rubas@mbwnet.pl

Wszelkie prawa do zamieszczonych tekstów są zastrzeżone na rzecz:

MAJCHRZAK BRANDT I WSPÓLNICY
Kancelaria prawna
ul. Grunwaldzka 115, 60-313 Poznań
www.mbwnet.pl
tel.: + 48 61 27 87 000
fax.: + 48 61 86 87 015

Newsletter wysłano z wykorzystaniem bazy adresowej Klientów Kancelarii prawnej MAJCHRZAK BRANDT I WSPÓLNICY. Jeśli nie chcą Państwo otrzymywać informacji od nas, prosimy w tytule wiadomości zwrotnej wpisać „Rezygnacja”. Newsletter ma charakter wyłącznie informacyjny.